

14. Murata A Iwase H. Usability of touch-panel interfaces for older adults. *Hum Factors*. 2005; 47: 767-776.

Денис КРАВЧУК

*аспірант Західноукраїнського
національного університету*

ПОСИЛЕННЯ РОЛІ КОНЦЕПТУ СТІЙКИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Варто зазначити, що у 2023 році ініціативи сталого розвитку можуть бути випробувані стійкою інфляцією та економічною невизначеністю. Оскільки нові стандарти розкриття інформації про сталий розвиток набувають чинності в усьому світі, зацікавленим сторонам доведеться боротися зі складністю та потенційними труднощами щодо узгодження цих ініціатив. Зростаючий ризик судових процесів, пов'язаних із екологічними, соціальними та управлінськими проблемами, включно з розкриттям інформації про сталий розвиток, стане ще одним викликом для компаній та інвесторів.

Зміна клімату та пов'язані з нею теми, такі як дефіцит води та втрата біорізноманіття, ймовірно, будуть домінувати в дискусіях зацікавлених сторін, а довгострокові кліматичні цілі можуть бути переоцінені для вирішення найближчих термінових завдань.

Довговічність практик сталого працевлаштування, запроваджених останніми роками у відповідь на значні зміни в очікуваннях робочої сили, буде піддаватися ризикам рецесії на багатьох ринках. Тим часом нові норми щодо прав людини запровадять додаткові вимоги до управління ланцюгом поставок компаній.

У 2023 році ми вважаємо, що триваючі геополітичні потрясіння, постійна інфляція, загрозлива рецесія та погіршення фізичних наслідків зміни клімату створять нові суперечності між управлінням короткостроковими ризиками та досягненням значного прогресу в довгострокових цілях сталого розвитку.

Наприклад, довгострокові цілі енергетичного переходу будуть зважені разом із найближчими міркуваннями, такими як доступність енергії та безпека. Прогресивні практики працевлаштування, запроваджені після COVID-19, будуть випробувані скороченням витрат, пов'язаним з економічною невизначеністю. Ця динаміка «поштовх-і-тягни» може стати відмінною рисою обговорень і рішень щодо сталого розвитку протягом 2023 року.

У 2022 році Європейська консультативна група з фінансової звітності (EFRAG), Комісія з цінних паперів і бірж США (SEC) і новостворена Рада з

міжнародних стандартів сталого розвитку (ISSB) підготували різні пропозиції щодо стандартів розкриття інформації, що стосуються питань сталого розвитку та/або клімату. Остаточні проекти цих стандартів мають бути прийняті в 2023 році. Таксономія ЄС набула чинності в 2020 році, але її перші положення щодо звітності почали застосовуватися в 2022 році, і набудуть чинності подальші вимоги щодо розкриття інформації, пов'язані з Положенням про розкриття інформації про стійке фінансування (SFDR) для учасників фінансового ринку. Велика Британія також має намір висунути вимоги щодо розкриття інформації щодо сталого розвитку на рівні організації та продукту. Більше країн можуть зробити звітність згідно з рекомендаціями Цільової групи з питань розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (TCFD), обов'язковою, наприклад Нова Зеландія, Сінгапур і Швейцарія, де ця вимога набуває чинності в 2023 році.

Ці нові правила та стандарти розкриття інформації спрямовані на підвищення прозорості та узгодженості щодо питань, пов'язаних із сталим розвитком, і пом'якшення ризику спотворення інформації на фінансових ринках, яке сприймається як «зелене відмивання». Однак вони також стикаються з критикою через свою складність і постійну відсутність глобального узгодження. Пропозиції ISSB, EFRAG і SEC використовують структуру TCFD як еталон для питань, пов'язаних із кліматом, але відмінності залишаються в їхніх конкретних вимогах і в тому, як вони трактують ширші проблеми сталого розвитку. Це призвело до закликів до глобальної конвергенції для підтримки послідовності та уникнення плутанини та додаткового навантаження на звітність як для компаній, так і для інвесторів. Декілька ініціатив, таких як Глобальна ініціатива звітності та співпраця ISSB або Net Zero Guidelines від Міжнародної організації стандартизації, можуть зіграти певну роль у гармонізації різних стандартів. Ми вважаємо, що у 2023 році компаніям та інвесторам доведеться підготуватися до звітності за низкою нових і складних стандартів розкриття інформації про сталий розвиток і адаптувати їх у міру їхнього розвитку.

Компанії та інвестори будуть орієнтуватися у зростаючому ризику судових процесів, пов'язаних із (без)діяльністю у сфері сталого розвитку.

У 2022 році спроби інтегрувати ESG у корпоративну політику та інвестиційні рішення зіткнулися з різними тисками через відсутність чи неадекватність дій або через те, що вони зайшли занадто далеко. Це знайшло своє відображення у більшій кількості судових процесів, у тому числі зростаючій кількості судових позовів, пов'язаних із кліматом, проти компаній. Незважаючи на те, що більшість справ стосуються компаній та інвесторів за те, що вони недостатньо роблять із питань клімату, ми спостерігаємо збільшення судових позовів проти роботи, пов'язаної з ESG, або інвестиційною політикою. Наприклад, інтеграція стандартів ESG стикається з певною опозицією в США, тоді як у Європі та Азії лунають заклики до більш активних дій через

регулювання та публічні зобов'язання. Ризик судового розгляду також породив нову тенденцію, яку деякі називають «greenhushing», за якої компанії можуть утримуватися від розголошення деталей своїх цілей і методів сталого розвитку через страх бути покараними за оприлюднену інформацію.

Кліматичні стратегії будуть переглянуті з огляду на питання енергетичної безпеки та доступності. Глобальний енергетичний ландшафт змінився у 2022 році з рекордними цінами та перебоями з поставками, пов'язаними з російсько-українською війною. Деякі країни послабили обмеження на роботу вугільних електростанцій, а інші продовжили термін служби вугільних і атомних електростанцій. Досягти мети Паризької угоди щодо обмеження потепління до 1,5–2 градусів за Цельсієм відносно доіндустріального рівня стає дедалі складніше, оскільки викиди мають досягти історично високих значень у 2023 році.

Ми вважаємо, що у 2023 році країни та компанії розглядатимуть можливість збалансування енергетичної безпеки, доступності та переходу на енергетику в умовах високої інфляції та зростання процентних ставок. Картина виглядає особливо складною в Європі, де нові інвестиції в скраплений природний газ і більш повільна відмова від вугілля можуть поставити під сумнів плани декарбонізації. Корпорації, які інвестують у власне виробництво енергії, можуть виявити, що проекти коштуватимуть дорожче в короткостроковій перспективі. Але в той час як витрати на розгортання сонячної енергії зросли, вони повинні почати знижуватися і були відносно невеликими в порівнянні зі зростанням цін на природний газ в Європі, які зросли майже у вісім разів за останні два роки. Тим часом інституційні інвестори під тиском залучення капіталу звертаються до добровільних ринків компенсації викидів вуглецю, які все ще розвиваються, щоб виконати кліматичні зобов'язання, продовжуючи фінансувати активи та компанії, пов'язані з викопним паливом.

Деякі уряди відповіли новими пакетами, такими як Закон США про зниження інфляції та Європейський проект REPower EU, щоб стимулювати впровадження чистої енергії та енергоефективності. Це може допомогти зберегти інвестиційний імпульс у ключові технології та, зрештою, забезпечити швидший енергетичний перехід із підвищеною енергетичною безпекою як для країн, так і для компаній. В іншому випадку, якщо викиди продовжать зростати, досягнення цілей Паризької угоди може призвести до більших і дорожчих зусиль з декарбонізації.

Список використаних джерел:

1. *Global Financing Conditions: Bond Issuance Set To Remain Weak Through Year-End, Expand Modestly In 2023," S&P Global Ratings, Oct. 26, 2022.*

2. Lai Ly. Key sustainability trends that will drive decision-making in 2023 <https://www.spglobal.com/esg/insights/featured/special-editorial/key-sustainability-trends-that-will-drive-decision-making-in-2023>

3. Here's why we must not lose sight of the importance of ESG, despite the recent backlash. <https://www.weforum.org/agenda/2023/01/the-importance-of-esg-sustainable-future-davos-2023/>

Всеволод БАБ'ЯР

аспірант Західноукраїнського
національного університету

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Президент України Володимир Зеленський підписав закон, який передбачає створення Державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації. Закон дає зелене світло на створення в Україні спеціального фонду, який стане надійним і, що важливо, постійним джерелом фінансування численних енергоефективних проектів і програм у різних галузях економіки. Створення фонду є сигналом міжнародним партнерам, що Україна розвивається за європейськими принципами. Це включає скорочення шкідливих викидів CO₂ та інвестиції в енергоефективність. Такі кроки дадуть можливість для відновлення української економіки та розвитку громад. Вперше за багато років Україна впроваджує європейський принцип «забруднювач платить», як це передбачено Регламентом ЄС щодо енергоменеджменту та кліматичних заходів. Фонд наповнюватиметься за рахунок екологічного податку на викиди CO₂ – його сплачуватимуть переважно великі промислові підприємства. Також планується залучення міжнародних кредитів та грантів. Отримані кошти планують спрямувати на впровадження нових технологій, які дозволять зменшити викиди, а також на термомодернізацію будівель, соціальних об'єктів та інші проекти.

Його основні завдання:

1. підтримка державних програм енергоефективності, альтернативних джерел енергії та декарбонізації,
2. залучення міжнародних кредитних коштів та грантів для реалізації інвестиційних проектів,
3. надійна окупність і повернення іноземних інвестицій і фінансових зобов'язань.